

IRTI HUUMEISTA RY
TOIMINTASUUNNITELMA 2016

VERTAISTUKEA YLI 30 VUOTTA
"AINA ON TOIVOA"

Irti Huumeista ry
Mariankatu 13 A 1
00170 Helsinki
puh. 010 830 8000

Lopullinen hyväksyminen vuosikokouksessa 24.10.2015

SISÄLLYS

1. TOIMINTA-AJATUS JA ARVOT	3
2. TOIMINTASUUNNITELMA VUODEKSI 2016	5
2.1 Toiminnan painopistealueet 2016.....	5
2.2 Lisäresurssien tarve.....	6
2.3 Seutualue- ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen.....	6
2.4 Koulutustoiminnan kehittäminen.....	7
3. VAPAAEHTOISTOIMINTA	7
4. NEUVONTA- JA TUKITYÖ	8
4.1 Irti Huumeista – Päivystävä puhelin.....	8
4.2 Vertaistukiryhmätoiminta toiminta-alueilla.....	9
4.3 Tukihenkilötoiminta alueilla.....	9
4.4 Yksilö- ja perhetapaamiset.....	10
4.5 Ehkäisevä päihdetyö.....	10
4.6 Toiminta-alueet pääpiirteissään.....	11
5. LÄHEIS- JA PERHETYÖN KESKUS	13
5.1 Toiminnan tarkoitus ja lähtökohdat.....	12
5.2 Keskeiset toiminnot/tavoitteet 2016.....	12
5.3 Toiminnassa käytettävissä olevat resurssit.....	14
5.4 Toiminnan arviointi.....	14
6. KOULUTUSTOIMINTA	13
6.1 Sisäinen koulutus.....	16
6.2 Ulkoinen koulutus.....	17
7. YHTEISTYÖ JA VERKOSTOITUMINEN	17
7.1 Kotimainen yhteistyö ja verkostoituminen.....	17
7.2 Kansainvälinen yhteistyö ja verkostoituminen.....	18
8. YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAMINEN JA EDUNVALVONTA	19
9. VIESTINTÄ	21
10. TALOUS JA TOIMINNAN RAHOITUS	23
10.1 Yhdistyksen perus- ja tukitoimintojen rahoittaminen.....	23
10.2 Alueiden toiminnan rahoitus.....	24
10.3 Varainhankinta.....	24
10.4 Säätiöiltä yms. tahoilta haettavat varat ja lahjoitukset.....	25
11. HALLINTO JA HENKILÖSTÖ	26
11.1 Hallinto.....	26
11.2 Henkilöstön rekrytointi.....	26

1. TOIMINTA-AJATUS JA ARVOT

MISSIO

Irti Huumeista ry tukee huumeita käyttävien läheisiä ja toipuvia käyttäjiä

VISIO

Irti Huumeista ry on valtakunnallisesti tunnettu ja toimiva ehkäisevää sekä korjaavaa päihdetyötä tekevä vapaaehtois- ja kansalaisjärjestö. Järjestön päätehtävä on läheisten ja toipuvien huumeiden käyttäjien tukeminen, tuottamalla laadukkaita vapaaehtois- ja asiantuntijapalveluita.

ARVOT

Ihmisarvon kunnioittaminen

Irti Huumeista ry:n toiminnan lähtökohtana on tasavertaisuus. Kaikki ihmiset ovat samanarvoisia ja ansaitsevat kaikissa tilanteissa tulla nähdyksi, kuulluksi ja autetuiksi. Jokaisen ihmisen ihmisarvoa tulee kunnioittaa ja suojella.

Asiantuntijuus

Irti Huumeista ry on tunnettu ja arvostettu perhekeskeistä huumetyötä tekevä kansalais- ja vapaaehtoisjärjestö

Välittäminen

Irti Huumeista ry on olemassa tukeakseen huumeiden käyttäjien läheisiä ja toipuvia käyttäjiä heidän elämäntilanteissa. Irti Huumeista ry välittää jokaisesta asiakkaastaan aidosti. Tukea hakevan läheisen tai huumeiden käyttäjän tai henkilötietoja tai taustoja ei kysellä.

TÄRKEIMMÄT KOHDERYHMÄT

- Huumeiden käyttäjien läheiset ja toipuvat käyttäjät
- Lasten ja nuorten vanhemmat
- Vapaaehtoiset ja henkilöstö
- Huume- ja päihdetyön muut asiantuntijat ja päättäjät (sosiaali- ja terveyshuollon henkilöstö, huume-, päihde- ja mielenterveystyötä tekevät järjestöt ja liitot, kouluterveydenhuolto, poliitikot, opettajat)

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Huumeiden käyttö on pysynyt Suomessa yleisesti ottaen melko vakaalla tasolla. Opioidien ja amfetamiinien ongelmakäyttöä arvioivan rekisteritutkimuksen mukaan Suomessa oli 18 000–30 000 huumeiden ongelmakäyttäjää vuonna 2012. Amfetamiinien ongelmakäyttäjien määräksi arvioidaan 11 000–18 000 ja opioidien 13 000–15 000 henkilöä (Huumetilanne Suomessa 2014).

Selvimmän on lisääntynyt viimeisen neljän vuoden aikana kannabiksen ja ekstaasin käyttö. Alle 35-vuotiaat käyttävät näitä huumeita enemmän kuin Euroopan maissa keskimäärin. Kokaiinin käyttö on sitä vastoin Suomessa edelleen monia muita Euroopan maita harvinaisempaa. Heroiinin käyttö on pysynyt vähäisenä (THL:n tutkimuskatsaus, 2015)

Suomalaisten suhtautuminen humalajuomiseen ja tupakointiin on muuttunut yhä kriittisemmäksi. Käsitteet kannabiksen riskeistä ovat lieventyneet merkittävästi. Nuoret aikuiset pitävät viikoittaisen humalajuomisen riskejä jo säännöllistä kannabiksen käyttöä suurempina. Sitä vastoin herooin kokeiluun suhtaudutaan edelleen hyvin kriittisesti.

Vuonna 2014 puolet vastaajista oli sitä mieltä, että kannabiksen kokeiluun 1–2 kertaa sisältyy korkeintaan vähäinen terveydellinen tai muu riski. Selvä enemmistö (73 %) kansalaisista oli kuitenkin kannabiksen käytön sallimista vastaan (THL:n tutkimuskatsaus, 2015).

Mielikuva kannabiksen käytön vähäisestä riskistä saattaa laskea kynnyksiä kokeilla päihdettä ja ennakoida jatkuvamman käytön ja siihen liittyvien haittojen yleistymistä. Myös media käsittelee yllättävän myönteisessä sävyssä kannabiksen käyttöä.

Irti Huumeista ry:n toiminnassa on havaittu viimeisen parin vuoden aikana seuraavia muutoksia.

- Päihteiden käytön aloitusikä näyttäisi nuorentuneen ja aloitusikä on välillä 12 – 14 vuotta.
- Samoin avunhakijat ovat nuorentuneet, syynä voi olla alentunut käyttöikä tai kynnyksen avunhakemiseen on madaltunut.
- Vanhemmat hakevat apua varhaisemmin.
- Kannabiksen kotikasvatuksen lisääntyminen on näkynyt vuoden 2015 aikana puheluissa.
- Sähköisten välineiden käyttö on laajentunut (Facebook, Vilpola, Skype-keskustelut).
- Ruotsinkielisten palveluiden kysyntä on kasvanut
- Sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden ja kasvatusalan henkilöstön yhteydenotot ovat lisääntyneet liittyen huumausaineiden käyttöön, hoitoonohjaukseen ja Irti Huumeista ry:n toiminnan sisältöihin.
- Hoitoon pääsyn vaikeutuminen on näkynyt viimeisen kahden vuoden aikana. Maksusitoumuksen saaminen mm. kuntouttavaan laitokuntoukseen on vaikeutunut. Maksusitoumusten pituus on myös lyhentynyt.

Toimintaympäristön muutoksista

- Uusi Ehkäisevä päihdetyön laki muuttanee toimintakäytäntöjä ja lisäänee yhteistyön mahdollisuuksia eri ehkäisevän päihdetyön toimijoiden välillä.
- Toiminnan taloudellinen turvaaminen edellyttää jatkuvaa seuraamista, miten ja mistä toiminnalle saadaan riittävät taloudelliset edellytykset. Toimintaan saadut avustukset eivät ole seuranneet kustannustason nousua. Laajentuva kysyntä tukitoiminnoille, vertaistuelle edellyttää uusien rahoituslähteiden löytymistä tai vaihtoehtoisesti toiminnan sopeuttamista rahoituksen tasoon.
- Toimintaa toteutetaan pääsääntöisesti vapaaehtoisten voimin. Laadukas vapaaehtoistoiminta ja sen ylläpitäminen edellyttää osaavaa ja innostavaa ammattihenkilöstöä.
- Toimintaympäristön muutos edellyttää jatkuvaa toiminnan arviointia ja vaikuttavuuden selvittämistä sekä tutkimusta.
- Parhailaan valmistelussa oleva rahapeliyhtiöiden fuusio voi vaikuttaa avustuskäytäntöihin, avustusten tasoon.
- Yhteishankintojen kehittämiseen tulee panostaa järjestöjen kesken. Tällöin järjestöjen itsenäisyys ei ole vaarassa, vaan löydetään uusia tapoja tehdä hankintoja, joista hyötyvät kaikki mukana olevat tahot. Tällaisia yhteisesti tehtäviä hankintoja voisivat olla mm. taloushallinnon palvelut, IT-hankinnat etc.
- SOTE-uudistuksen vaikutuksia on tässä vaiheessa vaikea arvioida. Todennäköisesti uudistuksella on vaikutuksia toiminnan organisoimiseen ja mahdollisesti myös taloudellisiin resursseihin.

PAINOPISTEALUEET 2016:

- Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen
  - o uusien toimintamallien kokeilu ja kehittäminen (ns. kokeilukulttuuri)

- vapaaehtoisten tukeminen, perustehtävien selkeyttäminen ja koulutuksen kehittäminen
- Taloudellisten toimintaedellytysten varmistaminen
- Seutualue toiminnan kehittäminen ja tehostaminen
  - Yhdistyksen seutualue toimintaa vahvistetaan vuoden 2016 aikana siten, että yhdistyksen valtakunnallinen toiminta organisoidaan tukemaan seutualueiden työtä.
  - Aluekoordinaattoreiden tehtävänä on vastata seutualueiden vapaaehtoisten rekrytoinnista, perehdyttämisestä, koulutuksesta ja vapaaehtoisten työnohjauksesta. Aluekoordinaattoreiden työnkuvaan kuuluu vastata kunta-avustusten hakemisesta ja seurannasta sekä raportoinnista yhteistyössä keskustoimiston kanssa.
- Valtakunnallinen toiminta
  - Toiminnan kysyntä on jatkanut kasvuaan ja tuen tarve on lisääntynyt. Painopisteenä on uusien avointen ja suljettujen vertaistukiryhmien perustaminen. Uusien vapaaehtoisten rekrytointia lisätään.
  - Matalan kynnyksen toimintojen vahvistaminen
  - Sähköisten palveluiden kehittäminen (Facebook, Päihdelinkki Vilpola)
  - Läheisleirit toiminnan kehittäminen
  - Toipuvien käyttäjien intensiivisen avokuntoutuksen juurruttaminen
  - Seuranta- ja arviointimenetelmien kehittäminen

Verkostoituminen ja toiminnan tehostaminen kuntien ja järjestöjen kanssa ovat avainasemassa resurssien tarkoituksenmukaisessa käytössä.

2. TOIMINTASUUNNITELMA VUODEKSI 2016

- antaa huumeiden käyttäjien läheisille erilaista tukea ja apua, kuten vertaistukiryhmät, Päivystävä puhelin, kahdenkeskiset tapaamiset, keskustelupalsta Vilpola Päihdelinkissä ja yleinen edunvalvonta,
- tukee ja motivoi käyttäjiä huumeiden käytön lopettamiseksi ja hoitoon hakeutumista sekä antaa heille hoitoonohjausta.
- järjestää valtakunnallisesti ehkäisevän päihdetyön koulutus-, tiedotus- ja keskustelutlaisuuksia huumeista, huumeriippuvuudesta, kokeilun ja käytön tunnistamisesta ja siihen puuttumisesta.
- tiedottaa käyttäjien ja läheisten oikeuksista ja velvollisuuksista.
- työskentelee huumeongelmaisten hoidonarviointitarpeen ja hoidon ja kuntoutuksen kehittämiseksi.
- toimii aktiivisesti käyttäjien ja läheisten edunvalvontaa koskevissa asioissa yhteistyössä päihdeasiamiehen kanssa
- osallistuu huumeekysymystä käsittelevään yhteiskunnalliseen keskusteluun.

2.1 Toiminnan painopistealueet vuonna 2016

- Toiminnan uudelleen organisointi huomioiden käytössä olevat henkilöstöresurssit
- Ehkäisevän päihdetyön tehostaminen, erityisesti yhteistyössä Ehkäisevän päihdetyön verkoston toimijoiden kanssa

- Läheis- ja perhetyön keskuksen toimintamallin jalkauttamista jatketaan ja kehitetään läheisille suunnattua leiritoimintaa viikonloppuleirien suuntaan yhteistyössä Kankaanpään A-kodin ja Mikkeli-yhteisön kanssa
  - o Jatketaan Skypen tai muun vastaavan järjestelmän kautta valtakunnalliseksi
  - o Kotiin tehtävän perheterapiahankkeen jatkokehittäminen
- Uusien toimintamuotojen kehittäminen:
  - Jatketaan Järjestöpohjainen tutkimus- ja kehittämishanke yhteistyössä A-klinikkasäätiön ja kahdeksan muun päihde- ja mielenterveysjärjestön kanssa.
  - Yhteistyö Kannabisverkko ry:n hankkeen kanssa
- edunvalvonta ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen.
- yhteistyön tehostaminen kuntien ja järjestöjen kanssa.
- ruotsinkielisen toiminnan syventäminen, ja panostaminen ruotsinkieliseen rannikkoalueeseen
- Arvioinnin ja tutkimustoiminnan kehittäminen sekä asiakastyytyväisyyden mittaaminen ja laadun varmistus
- Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen kehittämis- ja tutkimushanke MIPA:n hyödyntäminen

2.2 Lisäresurssien tarve

Vakinaisen henkilöstön määrää keskustoimistossa ei suunnitella lisättäväksi. Läheis- ja perhetyön keskuksen haetaan rahoitus yhden henkilötyövuoden panosta vastaava määrä. Syynä tähän on lisääntynyt asiakaskysyntä.

Tärkeimmät lisäresurssit sijoitetaan kahdelle suuralueelle Etelä-Suomi ja Pohjois-Suomi. Palkataan toiminta-alueille kaksi uutta aluekoordinaattoria, mikäli rahoitus saadaan järjestetyksi.

Viestintä tarvitsee lisää resursseja nykyiseen tilanteeseen verrattuna. Nyt viestintään on panostettu 40 tuntia/kuukausi. Suunnitelmissa on lisätä resurssia 50 %:n osa-aikaiseen työpanokseen.

2.3 Seutualue- ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen

Yhdistys tehostaa seututoimintaansa. Seutualueiden vapaaehtoisten aluevastaavien tukena toiminnan toteuttamisessa ja kehittämisessä aluekoordinaattoreilla on merkittävä rooli

Toimenpiteet

- Seutualuetoiminnan kehittäminen
  - vapaaehtoisten perustehtävien ja -toimintojen sisältöjen ja koulutusmateriaalin sekä -prosessien päivittäminen.
  - uusien vapaaehtoisten rekrytointi ja perehdyttäminen
  - seutualueen kuntien ja toimijoiden välisen yhteistyön kehittäminen ruotsinkielisen toiminnan laajentaminen

Lahden seutualueen intensiivinen avokuntoutus

Yhdistys kehitti intensiivisen avokuntoutuksen mallia Lahden seudulla vuosien 2014 - 2015 aikana ulkopuolisen säätiön rahoituksen turvin. Mallissa yhdistetään vertaistuellinen kokemus ja ammatillinen työ toipuvien käyttäjien avokuntoutuksessa laituskuntoutusjakson jäl-

keen. Irti Huumeista ry osallistui Lahden seudun päihdekuntoutuksen kilpailutukseen vuosille 2016 – 2017. Lahden intensiivinen avokuntoutus hyväksyttiin puitesopimuksen piiriin.

2.4 Koulutustoiminnan kehittäminen

Yhdistys toteuttaa visioonsa ja arvoihinsa perustuvaa elinikäisen oppimisen periaatetta, jonka avulla tuetaan vapaaehtoisten ja työntekijöiden tiedon, taidon ja ymmärryksen lisääntymistä.

Koulutustoiminnan kehittämistavoitteita ovat

- koulutussuunnitelman kehittäminen koulutuksen suunnittelun ja toteutuksen työkaluna
- nopea reagointi ilmenneisiin koulutustarpeisiin
- viestinnän ja koulutuksen yhteistyön kehittäminen
- sähköisen työkalun tarpeen selvittäminen ja kehittäminen sähköisen koulutuksen käyttöön
- ulkoisen koulutuksen kehittämistyön jatkaminen

3. VAPAAEHTOISTOIMINTA

Tarkoitus

Vapaaehtoistyössä perustoimintoja ovat, vertaistukitoiminta, tukihenkilötoiminta, yksilö- ja perhetapaamiset, päivystävä puhelin, ehkäisevä päihdetyö ja edunvalvonta.

Tavoite

- panostetaan vapaaehtoisten ehkäisevän päihdetyön osaamiseen koulutuksen avulla
- saada toimintaan mukaan uusia vapaaehtoisia
- kehittää nykypäivää vastaavia toimintamalleja
- perustaa tarpeen mukaan uusia vertaistukiryhmiä (avoin/suljettu)
- huolehtia vapaaehtoisten hyvinvoinnista alueellisella ohjauksella
- kehittää yhteistyötä kuntien ja järjestöjen kanssa

Menetelmät

Vapaaehtoisia tuetaan ja konsultoidaan:

- puhelimitse
- s-postitse
- purkupalaverissa
- koulutuksissa

Resurssit

Aluekoordinaattorit vastaavat oman toiminta-alueensa vapaaehtois-, koulutus-, ja yhteistoiminnasta

Toimenpiteet

Irti Huumeista ry ja seutualueet järjestävät valtakunnallisia ja paikallisia tapahtumia läpi vuoden mm. ehkäisevän päihdetyön viikolla 45 yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Varainhankinnan tehostaminen valtakunnallisesti yhteistyössä seutualueiden vapaaehtoisten kanssa.

Ruotsinkielinen toiminta

Irti Huumeista ry tarjoaa tietoa, tukea ja apua myös ruotsiksi. Vaasassa toimii ruotsinkielinen vertaistukiryhmä ja Vaasassa järjestetään myös vuosittain ruotsinkielisiä koulutuksia. Pietarsaareissa aloitetaan uusi ruotsinkielinen ryhmä. Irti Huumeista ry järjestää yhdessä Trafik och Hälsan ja Folkhälsanin kanssa valtakunnalliset ruotsinkieliset päihdepäivät 2016.

Jos kahden aluekoordinaattorin palkkaukselle saadaan rahoitus, niin Etelä-Suomen aluekoordinaattorin sijoituspaikka on Turku ja toimen kielitaitovaatimuksena on hyvä ruotsin kielentaito. Pohjois-Suomen aluekoordinaattorin sijoituspaikka on Rovaniemi

4. NEUVONTA- JA TUKITYÖ

Painopiste on yhdistyksen perustoimintojen (vertaistukitoiminta, tukihenkilötoiminta, yksilö- ja perhetapaamiset, päivystävä puhelin, ehkäisevä päihdetyö) saatavuuden helpottamisessa kaikilla Suomessa.

4.1 Irti Huumeista – Päivystävä puhelin

Päivystävän puhelimen tarjoaa kaikille helposti ja nopeasti saavutettavan avun ja tuen iltaisin. Koulutetut vapaaehtoiset vastaavat arkisin maanantaista – torstaihin klo 18 – 21.

Päivystävän puhelimen soittomäärät ovat vähentyneet vuosina 2014 - 2016. Todennäköisempänä syynä tähän on nettiauttamisen lisääntyminen ja saatavuus. Päivystävän puhelimen toimintaa jatketaan iltaisin vapaaehtoisin voimin.

Kriisipuhelut päiväaikaan ohjautuvat yhdistyksen työntekijöille

Tavoite

- puhelinpäivystäjien ajantasainen osaaminen
- eettisten periaatteiden mukainen toiminta
- päivystäjille säännöllinen tuki ja konsultaatio
- arvioinnin kehittäminen
- uusien päivystäjien rekrytointi

Resurssit

- vapaaehtoiset
- Päivystävän puhelimen vastaava ja yhdistyksen työntekijät

Toimenpiteet

- panostetaan päivystyksen markkinointiin ja tiedottamiseen
- vapaaehtoisia ja työntekijöitä tuetaan kohdennetuilla koulutuksilla
- konsultoivaa ohjausta kehitetään päivystäjien tarpeita vastaavaksi

Arviointi

- toimintaa seurataan kuukausittain tapahtuvalla sähköisellä tilastoinnilla, josta saadaan reaaliaikaista tietoa puheluiden määrästä ja laadusta.
- Teemme kansainvälistä raportointi- ja arviointiyhteistyötä Fesatin, European Foundation of Drug Helplines kanssa.

4.2 Vertaistukiryhmätoiminta

Tarjoaa helposti tavoitettavan, luotettavan ja turvallisen tuen käyttäjien läheisille sekä muutoksessa oleville käyttäjille. Ryhmämuotoina ovat avoimet ja suljetut teemaryhmät.

Tavoite

- läheisten ja muutoksessa olevien käyttäjien tarpeista lähtevien uusien vertaisryhmien perustaminen
- uusien toimintamallien kokeilu ja liittäminen osaksi toimintaa
- ryhmätoiminnan jatkuvuuden takaaminen
- toiminnan laadun varmistaminen

Resurssit

- vapaaehtoisryhmien ohjaajat
- aluekoordinaattorit ja aluetyöntekijä

Toimenpiteet

- Tuemme ryhmänohjaajia työnohjauksin ja koulutuksin.
- Kehitämme ja yhtenäistämme toimintaa luomalla ja kouluttamalla ryhmänohjaajille saman sisältöisen tavan toimia ryhmissä.
- Kokeilemme ja kehitämme muutoksessa oleville käyttäjille ryhmiä.

Arviointi

- Keräämme ja analysoimme asiakaspalautetta toiminnan kehittämiseen.

4.3 Tukihenkilötoiminta

Tarkoitus

on auttaa ja tukea läheisiä kriisin läpikäymisessä ja käyttäjiä käytön lopettamisessa ja kuntoutumisessa. Tukihenkilötoimintaa toteutetaan tuettavan tarpeista lähtien noudattaen yhdistyksen tukihenkilötyön periaatteita.

Tavoite

- lisätä ja kouluttaa uusia tukihenkilöitä
- saattaa toiminta enemmän tuentarvitsijoiden tietoon
- luoda yhteistyökäytäntöjä kuntoutusyksiköiden kanssa

Resurssit

- vapaaehtoiset
- aluekoordinaattorit ja aluetyöntekijä

Toimenpiteet

- Rekrytoidaan kohdennetusti uusia tukihenkilöitä ja järjestetään koulutusta.
- Tuetaan tukihenkilöiden jaksamista mm. työnohjauksella
- Tehdään yhteistyötä verkostokumppaneiden ja kuntoutusyksiköiden kanssa

- Lahden seutualueella aloitetaan tukihenkilötoiminnan kehittämishanke, jonka tarkoituksena on luoda toimintamalli muuttuvassa päihdehuollon kentässä

Arviointi

- Palautteita kerätään ja analysoidaan kerran kuukaudessa tapahtuvalla raportoinnilla.
- Lahden intensiivisen avokuntoutusmallista saatavien kokemusten hyödyntäminen kehittämistoiminnassa

4.4 Yksilö- ja perhetapaamiset

Tarkoitus

Yksilötapaamisten tarkoituksena on antaa matalan kynnyksen kriisi-, tuki- ja neuvonta-apua toiminta-alueilla. Kävijöillä on mahdollisuus yksilö- ja perhetapaamisiin riippuen heidän tarpeistaan.

Tavoite

- avun ja tuen saaminen mahdollisimman pian
- laadukas, vaikuttava ja jatkuvuuteen tähtäävä tavoitteellinen tukityö
- Läheis- ja perhetyön keskuksen toimintamallin laajentaminen

Resurssit

- vapaaehtoiset ja työntekijät
- Läheis- ja perhetyön keskuksen työntekijät

Toimenpiteet

- Työtä kehitetään yhdessä työntekijöiden ja vapaaehtoisten kanssa.
- Seutualueiden toiminnassa priorisoidaan kohtaavan työn tukeminen.

Arviointi

- Tehdään soveltuvin osin kävijän kanssa.
- Vaikuttavuutta arvioidaan jatkoseurannalla.

4.5 Ehkäisevä päihdetyö

Tarkoitus

Yhdistyksen ehkäisevän päihdetyön tarkoituksena on pääasiallisesti vaikuttaa aikuisväestön huumeita koskeviin tietoihin ja asenteisiin lisäämällä päihdeilmiön ymmärrystä ja hallintaa sekä tietoisuutta suojaavien tekijöiden merkityksestä lasten ja nuorten elämässä.

Tavoite

- panostaa aikuisväestölle tarkoitettuihin erilaisiin tilaisuuksiin
- vastata tehokkaammin ammattihenkilöstön tiedon tarpeisiin
- lisätä seutualueilla käytännön yhteistyötä ehkäisevää päihdetyötä tekevien järjestöjen kanssa. Esim. Ehyt ry:n ja kuntien ehkäisevän päihdetyön työntekijöiden kanssa

Resurssit

- vapaaehtoiset
- työntekijät

- vertaisosaajat (kokemusasiantuntijat)

Toimenpiteet

- räätälöidyt keskustelutilaisuudet määrätyille kohderyhmille
- yhteistyö Suomen Vanhempainliiton vanhempainyhdistysten kanssa
- yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa aktiivisesti innovoida uusia tapoja lähestyä ja olla saatavilla ihmisten arjessa

Arviointi

- osallistujilta kerätyn kirjallisen ja suullisen palautteen analysointi.

4.6 Toiminta-alueet pääpiirteissään

Alla olevassa taulukossa esitetyn perustoiminnan lisäksi toiminta-alueilla verkostoidutaan paikallisten toimijoiden – järjestöjen ja viranomaisten kanssa. Yhteistyön tarkoituksena on se, että päihteiden käyttäjät ja heidän läheisensä saavat mahdollisimman kattavasti apua ja tukea. Toimintavuonna 2016 toimintaa pyritään laajentamaan Salon, Forssan ja Lohjan seutualueille.

Seutu	Päivystys	Tukihenkilötoiminta	Vertaistukiryhmä	Ehkäisevä työ	Movia	Vilpola
Espoo-Kauniainen				x		x
Helsinki	x	x	x	x	x	x
Iisalmen vertaistukiryhmä			x			
Jyväskylän vertaistukiryhmä			x			
Kanta-Häme		x	x	x		
Kotka			x			
Kouvola		x	x	x		
Kuopio		x	x	x		
Kuusamo			x			
Lahti	x	x	x	x		
Lappeenranta	x	x	x	x		
Lohja				x		
Mikkeli			x			
Oulun seutu			x			
Pietarsaari			x			
Porvoo			x			
Rauman vertaistukiryhmä			x			
Rovaniemen vertaistukiryhmä			x			
Satakunta (Pori)			x			
Savonlinnan vertaistukiryhmä			x			
Sodankylä			x			
Seinäjoki			x			

Taivalkoski			x			
Tampere	x		x			
Tornion vertaistuki-ryhmä			x			
Turku		x				
Vaasa		x	x	x		
Vantaa		x	x	x		x

5. LÄHEIS- JA PERHETYÖN KESKUS

5.1 Toiminnan tarkoitus ja lähtökohdat

Huumeidenkäyttäjille sekä heidän läheisilleen tarjottavat matalan kynnyksen palvelut: - tukitapaamiset, kotikäynnit, perheterapiaprosessit, läheisleiritoiminta, läheisten illat, läheisten tukiryhmätoiminta, Internetissä tapahtuva vertaistuki (Päihdelinkin VILPOLA- keskustelufoorumi, sen alla toteutetut livekeskusteluryhmät yhteistyössä A-klinikkasäätiön kanssa sekä facebook- ryhmät 4) sekä puhelimessa tapahtuva auttaminen.

Keskus toimii valtakunnallisesti, face to face tapaamisia perheenjäsenten kanssa toteutetaan Helsingissä, Kouvolassa sekä Vaasassa. Näiden lisäksi mahdollisuus asiakkuuteen Skype-yhteyden kautta.

Perhekeskeisen huumeidenkäytön kehittäminen:

- verkostoyhteistyö, ammatillinen koulutus, edunvalvonta ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen, uusien toimintamallien ja innovaatioiden kokeilu sekä tutkiminen.

Läheis- ja perhetyön keskuksen toiminnassa työskennellään perhekeskeisen huumeidenkäytön parissa etsien ja kehittäen uusia tapoja auttaa sekä tukea ihmisiä heidän läheisissä ihmissuhteissaan silloin, kun joku läheinen ihminen käyttää huumeita.

5.2 Keskeiset toiminnot / tavoitteet vuonna 2016

1. Valtakunnallisen matalan kynnyksen auttamis- ja tukipalvelujen kehittäminen huumeiden käyttäjille sekä heidän läheisilleen.

- Internetissä tapahtuvaa auttamista seurataan ja kehitetään. Facebookissa on käynnissä 4 ammatillisesti, yhdessä vapaaehtoisten kanssa ohjattua suljettua vertaistukiryhmää. Toiminnasta halutaan arviointia ja tutkittua tietoa siitä, miten sosiaalisen median kautta tapahtuva apu ja tuki koetaan.

- Skype- yhteyden kautta tarjotaan valtakunnallisesti kaikille mahdollisuus asuinpaikasta riippumatta saada ammatillista tukea tilanteeseen perhekeskeisen huumeidenkäytön asiantuntijalta face to face.

- Läheisten ammatillista tukiryhmätyöskentelyä kehitetään niin live- kuin verkossa kokoontuvissa ryhmätoiminnoissa. Keväällä sekä syksyllä 2016 toteutetaan kaksi suljettua läheisten tukiryhmäprosessia yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Verkossa toteutettuja ryhmähoidollisia prosesseja toteutetaan vuoden aikana kaksi, nämä kohdennetaan erityisesti kannabiskäytön kanssa kamppaileville huumeiden käyttäjien läheisille, joille ei ole tarjolla erikseen kohdennettuja palveluja.

- Asiakastyötä jatketaan keskuksessa entiseen tapaan, tavoitteena on tavoittaa v.2016 aikana 1000 asiakasta live- tapaamisissa keskuksen tiloissa tai perheiden kotiin tehtävillä kotikäynneillä.

2. Yhteistyötoimintojen kehittäminen

- Suunnitelmallisen verkostoyhteistyön toteuttaminen. A-klinikkasäätiön PÄIHDELINKIN kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään, sekä VILPOLA-keskustelufoorumin, että päihdelinkin verkossa toteutettavien ryhmähoidollisten prosessien tiimoilta. Yhteistyötä arvioidaan yhdessä ja mietitään

jatko toimintojen vaikuttavuutta erityisesti asiakkaiden näkökulmasta käsin. PÄLÄKE- työryhmään osallistutaan sen yhtenä aktiivijäsenenä, ollen osallisen työryhmän toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa sekä arvioinnissa.

- Lähikaupunkien ja kuntien (Helsingin, Vantaan, Espoon sekä Porvoon kaupunki) yhteistyön toteuttaminen, sekä ryhmähoidollisissa prosesseissa yhteistyössä päihdehoitoyksiköiden kanssa, että koulutus- ja infotilaisuuksien järjestäminen toimintavuoden aikana.

- Yhteistyötoiminta alueellisten oppilaitosten kanssa; DIAK, HESOTE, STADIA, Espoon LAUREA.v. 2016 tarjotaan 4: lle ammattiinsa opiskelevalle työharjoittelupaikka keskukselta. Keskus on mukana yhtenä yhteistyökumppanina sairaanhoitaja opiskelijoiden työharjoittelujaksojen kehittämiseen liittyvässä yhteistyöhankkeessa:

”Sairaanhoitajakoulutuksen harjoittelut muuttuvien oppimisympäristöjen laadun varmistaminen ja jatkuva kehittäminen. Hankkeen kokonaiskestoksi on suunniteltu 1.3.2016 – 28.2.2016. Rahoitusta hankkeelle haetaan OKM:ltä.

- Keskus toteuttaa ammatillisesti orientoitunutta koulutus- ja konsultointitoimintaa erilaisista päihde- ja perheteemoista sekä osallistuu osaltaan yhdistyksen sisäisen koulutustoiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämistyöhön sekä tarjoaa yhdistyksen sisällä niin työntekijöille kuin vapaaehtoisille suunnattua ammatillista tukea konsultaatioiden ja työnohjauksen keinoin.

- Yksikkö toimii valtakunnallisesti tarjoten asiantuntijapalveluja huumeidenkäyttäjien läheisten- ja perheiden huumeekysymyksissä, jossa suurimpana kohderyhmänä ovat terveys- ja sosiaali- sekä opetustoimen ammattilaiset.

3. Läheisille suunnatun leiritoiminnan kehittäminen

- Läheisleiri toimintaa halutaan laajentaa, resurssien puitteissa. Laajennustarve on noussut asiakkaiden /huumeidenkäyttäjien läheisten toiveista, mitä nykyinen konsepti ei toiminnan vähäisyyden vuoksi voi täyttää.

- Kesälle 2016 on varattu Hyvinvointilomilta yksi leiriviikko, jolloin toteutetaan kesän aikana jo perinteeksi muodostunut viikon mittainen läheisleiri. Jolle mahtuu mukaan eripuolelta Suomea 20 huumeidenkäyttäjän läheistä.

- Viikonloppuihin painottuvaa leiritoimintaa lähdetään kehittämään yhteistyössä VAK ry: n Kaanpään A-kodin ja Mikkeli-yhteisön kanssa. Tarkoituksena on toteuttaa viikonloppuisin tapahtuvaa leiritoimintaa VAK ry:n tiloissa. Tämän leiritoiminnan kehittämiseen on haettu erillistä säätiöpohjaista rahoitusta.

Toiminnassa on ajatus käyttää ja jatkojalostaa yhdistyksen toiminnan historiassa 80- luvulla toteutettujen "Perhe-elämän kurssien" materiaaleja ja työskentely sapluunaa, mikä päivittämällä ja ajantasaistamalla vastaa myös hyvin läheisten ja perheiden kokemuksiin tämän hetkisiin tarpeisiin.

5.3 Toiminnassa käytettävissä olevat resurssit

Talous

- RAY:n kohdennettu toiminta-avustus
- Kaupunkien avustukset
- Säätiö avustukset
- Yhteiset hankkeet muiden toimijoiden kanssa

- Koulutuspalkkiot

- Opiskelijoiden ohjauspalkkiot
- Hyvinvointilomien tuki leiritoimintaan

Henkilöstö

- vastaava psykoterapeutti, esimies
- 2 perheterapeuttia
- 3 työntekijän 20% työaika alueilla

muut henkilöstöresurssit; Läheis- ja perhetyön keskuksen toiminnassa mukana olevat vapaaehtoiset sekä työharjoittelujaksoilla olevat ammattiinsa opiskelevat opiskelijat. (sairaanhoitaja, terveydenhoitaja, lähihoitaja ja sosionomiopiskelijat)

Henkilöstölle järjestetään asiakastyötä ohjaava säännöllisesti toteutuva työnohjaus sekä työtehtävissä toimimiseen tarvittava ammatillinen koulutus.

5.4 Toiminnan arviointi

Työskentelyä ohjaa reflektiivinen itsearviointi. Arviointia toteutetaan Läheis- ja perhetyön keskuksen viikoittaisissa tiimipalaverissa, työyhteisön yhteispalaverissa sekä yksikön kehittämissäpäivillä puolivuositain.

- Yksikön käyttöastetta seurataan kvartaaleittain, kerätyn tilastoinnin kautta.

- Kirjalliset palautteet toiminnasta kerätään kaikilta erityisemmin tukea saaneilta; tapaamisissa käyneet, ryhmiin osallistuneet, leiripalautteet, koulutuksiin osallistuneet. Saadut palautteet arvioidaan ja hyödynnetään jatkotoiminnan kehittämis- ja suunnittelutyöskentelyssä.

- asiakastyöstä saatuja palauteaineistoja ja toiminnan vaikuttavuutta selvitetään opiskelijoiden oppinäytetöiden avulla sekä pyytämällä yhteistyökumppaneiden palautetta toiminnan vaikuttavuudesta heidän näkökulmastaan käsin katsottuna.

6. KOULUTUSTOIMINTA

Kehittämistavoitteet ja toimenpiteet vuodelle 2016 ovat mm. seuraavat

- perehdytykset ja syventävät koulutukset tapahtuvat alueellisesti
- seurataan vapaaehtoisten koulutuksiin osallistumista
- reagoidaan nopeasti ilmenneisiin koulutustarpeisiin
- jatketaan koulutusten arviointia Webropol-palautteiden kautta
- kannustetaan ja mahdollistetaan vapaaehtoisille osallistuminen myös muiden tahojen koulutuksiin

- kehitetään purkupalavereita johdonmukaisesti koulutukselliseen suuntaan
- kehitetään viestinnän ja koulutuksen yhteistyötä
- kehitetään tarpeen vaatiessa sähköisen koulutuksen käyttöä (esim. opintopiiri)
- ulkoisen koulutuksen kehittämistyö jatkuu

6.1 Sisäinen koulutus

Tarkoitus

- Koulutusmalli uudistetaan vuonna 2016 ja otetaan käyttöön myös sähköiset menetelmät.
- Kokemusasiantuntijuuden tehokkaampi hyödyntäminen
- suunnitelmallisella ja tarpeista lähtöisin olevalla koulutustoiminnalla pystytään tukemaan laadukasta, motivoivaa ja sitoutunutta vapaaehtoistyötä
- tuetaan yhdistyksen vapaaehtoistyön perustehtävää, huumeidenkäyttäjien ja heidän läheistensä tukemista

Tavoitteet

- taata vapaaehtoisille riittävät tiedot ja taidot sekä mahdollisuudet toimia sekä kehittyä tehtävässä
- koulutusten laadun ja työskentelyn jatkuva kehittäminen
- koulutustyöskentelyssä käytettävä aineisto ja materiaali pidetään laadukkaana sekä ajantasaisena
- yhdistää ammatillista päihdetyön asiantuntijuutta ja yhdistyksen vapaaehtoistyötä eri muodoissa

Toimenpiteet

- perehdytyskoulutus uudistetaan ja käyttöön otetaan sähköinen oppimisympäristö. Syventävät koulutukset toteutetaan kaksi kertaa vuodessa yhdistyskokousten yhteydessä.
- toimintaan mukaan tulevat vapaaehtoiset saavat perehdytyksen ja kohdennetun peruskoulutuksen joko aluekoordinaattorilta tai seutualuevastaavalta
- Järjestetään vuosittain kaksi lähikoulutuspäivää vapaaehtoistoimijoille
- suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan valtakunnallinen järjestöjen päihdekoulutuksen laatukriteeristö ja ehkäisevän päihdetyön laatukriteerit ja uuden Ehkäisevän päihdetyön lain vaatimukset.
- Käytännön työkaluna käytetään *MoQuaVO-käsikirjan* (motivation and qualification of volunteers in drug addiction prevention) laatukriteerejä, tarkistuslistoja ja arviointiin liittyviä työkaluja.

Yhdistys toteuttaa vuoden 2016 seuraavat koulutukset:

- perehdytykset alueellisesti, tarvelähtöisesti
- osa syventävistä koulutuksista ja toiminnan konsultoinnista seutualueilla: puhelinpäivystäjien syventävä koulutus, vertaisryhmänohjaajien syventävä koulutus, tukihenkilöiden syventävä koulutus, kouluttaja & ehkäisevän päihdetyön koulutus
- Vilpolan vertaisohjaajien koulutus toteutetaan kohdennetusti

Resurssit

- Toiminnanjohtaja, aluekoordinaattorit, yhdistyksen työntekijät, vapaaehtoiset

Arviointi

- kaikista koulutuksista kerätään kirjallinen palaute, jota käytetään hyväksi koulutuksia kehitettäessä

6.2 Ulkoinen koulutus

Yhdistys tuottaa sekä järjestää tilauksesta erilaisia päihdetyön koulutuksia valtakunnallisesti eri kohderyhmille.

Toimenpiteet

- vapaaehtoiset perehdytetään ja koulutetaan esim. vanhempainiltojen pitämiseen
- luodaan yhdistyksen intranettiin "kouluttajapankki", jossa esitellään käytettävissä olevat kouluttajat ja heidän aihepiirinsä
- ulkoisten koulutusten arviointia kehitetään
- jatketaan yhteistyötä ja työskentelyä valtakunnallisessa Kouluverkostotyöryhmässä sekä Suomen sosiaali- ja terveys ry:n kokoamassa Sosiaali- ja terveysjärjestöjen koulutus-toimijoiden yhteistyöverkostossa

Resurssit

- Koulutusvastaava, koulutustyöryhmä, yhdistyksen työntekijät, vapaaehtoiset

Arviointi

- kerätään kirjallista palautetta koulutustilaisuuksista
- arviointi webropolin kautta

7. YHTEISTYÖ JA VERKOSTOITUMINEN

7.1 Kotimainen yhteistyö ja verkostoituminen

Tarkoitus

Yhteistyön ja verkostoitumisen tarkoituksena on ehkäisevän ja korjaavan huumetyön tehostaminen, asiallisen tiedon välittäminen huumeista ja yhdistyksen tavoitteiden ja toiminnan tukeminen.

Tavoite

Yhdistyksellä on keskeisen toimijan ja asiantuntijan asema perhekeskeisen huumetyön alueella. Yhteistyösuhteet vahvistuvat.

Toimenpiteet

- Kehitämme ja tiivistämme yhteydenpitoa päättäjiin, tiedotusvälineisiin ja keskeisiin sidosryhmiin.
- Verkostoidumme tehokkaasti ja järjestelmällisesti koko yhdistyksen tasolla ja vastuualueittain.
- Pidämme hyvää huolta vanhoista yhteistyösuhteista ja luomme uusia.
- Luomme aktiivisesti yhteistyösuhteita yrityksiin.
- Otamme osaa ja järjestämme yhteisiä seminaareja, koulutustilaisuuksia, tilaisuuksia ja tapahtumia.

Resurssit

- vapaaehtoistyöntekijät
- työntekijät
- hallitus

Arviointi

Arvioidaan tavoitteiden toteutumista hyödyntäen ehkäisevän päihdetyön arviointikriteereitä.

Kotimaiset yhteistyötahot

Yhdistyksellä on laajaa yhteistyötä mm. seuraavien kotimaisten tahojen kanssa:

Edunvalvonta ja neuvottelukunnat

- **SOSTE**, Suomen sosiaali ja terveys ry
- STM Sosiaali- ja terveysministeriö
- Päihdeasiamies
- Päihdehuollon valtakunnallinen yhteistyöryhmä PÄIVYTT
- Poliisi – valtakunnallinen ja alueellinen yhteistyö

Järjestöt ja liitot

- Ehkäisevän päihdetyön EHYT (ehkäisevässä ja huumetyöryhmässä)
- Ehkäisevän päihdetyön verkosto (EPT, neuvottelu- ja tapahtumatoimintaa)
- yhteistoimintaa eri järjestöjen kanssa erilaisissa tapahtumissa.

Koulutus-, luento- ja tutkimus- ja muu toiminta:

- Drogfri Ungdom r.f. (ruotsinkieliset koulutustilaisuudet)
- Drogförebyggande dagarna 2016, Trafik och hälsa ja Folkhälsan, kaupungit ja kunnat
- koulut, oppilaitokset, yliopistot, korkeakoulut (koulutusyhteistyö, tutkimus)
- Hyvinvointilomat ry (leiritoiminta, läheisleiri)
- PäläKe (Päihdejärjestöjen läheis- ja perhetyön kehittämisverkosto)
- Pääkaupunkiseudun puhelinauttajat

Alueiden vapaaehtoisilla on yhteistyösuhteita alueellisten ja paikallisten toimijoiden kanssa.

7.2 Kansainvälinen yhteistyö ja verkostoituminen Tarkoitus

Kansainvälisen toiminnan tarkoituksena on verkostoituminen ulkomaalaisten huumetyön järjestöjen ja muiden organisaatioiden kanssa. Toiminta tähtää ennen kaikkea tiedon ja kokemusten vaihtoon sekä eri maissa hyviksi todettujen toimintamallien jakamiseen ja soveltamiseen.

Tavoite

- uuden ja ajankohtaisen tiedon saanti
- yhdistyksen asiantuntemuksen kehittäminen kansainvälisen yhteistyön avulla
- yhdistyksen oman kokemuksen ja tietotaidon jakaminen

Resurssit

Kansainvälisistä kirjeenvaihtosuhteista sekä muista yhteyksistä ja niiden seurannasta vastaavat henkilökunta ja hallituksen jäsenet sovitusti.

Toimenpiteet

- Kehitämme kansainvälistä toimintaa resurssien mukaan osallistumalla tietojen vaihtoon, kehittämistyöhön, yhteistyötapaamisiin ja koulutuksiin.
- Seuraamme säännöllisesti kansainvälisiä yhteistyöfoorumeita ja välitämme tietoa eteenpäin yhdistyksen sisällä.
- Osallistumme kansainvälisiin asioihin liittyviin koulutuksiin, kongresseihin ja yhteistyötapaamisiin.
- Osallistumme internet-keskusteluihin.
- Tarvittaessa pyydämme tai olemme mukana antamassa lausuntoja.
- Hyödynnämme toiminnassa erilaisia tuotoksia, kuten käsikirjoja ja kansainvälisiä dokumentteja.

Arviointi

Arvioimme tavoitteiden toteutumista hyödyntäen ehkäisevän päihdetyön arviointikriteereitä.

Tärkeimmät yhteistyökumppanit Euroopassa

- ECAD – European Cities Against Drugs
- NMN – Norden Mot Narkotika
- EURAD – Europa Against Drugs
- FESAT – European Foundation of Drug Helplines

Muut kansainväliset tiedonvaihtofooromit

- EWDTS – European Workplace Drug Testing Society
- ICAA – International Council on Alcohol and Addictions
- UNODC – United Nations Office on Drugs and Crime
- NIDA – National Institute on Drug Abuse/DWI
- Drug Watch International

8. YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAMINEN JA EDUNVALVONTA

Tarkoitus

- tuoda Irti Huumeista ry:n kokemusperäinen tieto ja asiantuntemus perhekeskeisestä huumetyöstä suuren yleisön, ammattilaisten ja päättäjien tietoon
- vaikuttaa siihen, että yhteiskunnassa ymmärretään vapaaehtoistyön merkitys

Tavoite

- käyttäjien ja heidän perheidensä ääni ja kokemukset esille
- korostaa perhekeskeisen työn tärkeys ja merkitys
- osallistua huumeisiin ja niiden kokeilun ja käytön vähentämiseen liittyvään keskusteluun
- tuomaan aktiivisesti esille, että huumetyön kentässä tarvitaan sekä ehkäisevää että korjaavaa työtä
- vapaaehtoistyön merkitys ymmärretään ja tunnustetaan paremmin

Resurssit

- vapaaehtoiset
- työntekijät
- hallituksen jäsenet

Toimenpiteet

- Toimimme yhteistyössä EHYT ry:n ja SOSTE ry:n kanssa, samoin muiden päihde- ja mielenterveysalan vaikuttajajärjestöjen ja muiden järjestöjen kanssa.
- perhekeskeisen huumeiden kouluttamista kuntien ammattilaisille.
- Yhdistys on esillä mm. mediassa huumeiden liittyvässä keskustelussa. Korostaen asiallista päihdetietoa ja pitää esillä vapaaehtoistyön ja perhekeskeisen työn merkitystä.
- Yhdistys kehittää vaikuttamistoimintaa.
- Keskustelemme päättäjien ja muiden vaikuttajien kanssa.
- Pidämme yllä luotuja kontakteja ja keskitymme tavoitteelliseen yhteistyöhön.
- Tarvittaessa pyydämme ja annamme lausuntoja ja konsultointia.

Arviointi

- Seuraamme ja arvioimme yhdistyksen näkyvyyttä ja yhteistoiminnasta tehtyjen kannanottojen vaikuttavuutta.
- Käytämme tarvittaessa ulkoista arviointia.
- Mediaseuranta

Edunvalvonta

Päihdehoidon saatavuudessa on tapahtunut vuonna 2016 merkittävä muutos avokuntoutuksen suuntaan. Kuntien talouden kiristyessä huumeiden käyttäjillä ja heidän läheisillään on entistä vaikeampaa saada julkisin varoin kustannettua hoitoa. Tämä johtaa usein siihen, että kriisissä oleva perhe ei kykene saamaan lakisääteisiä etujaan.

Asenteiden muuttuessa entistä enemmän salliviksi mietoja huumeita kohtaan on tärkeää pitää esillä myös niiden haitalliset vaikutukset. Läheisten yhteydenotot ovat lisääntyneet viimeisten vuosien aikana. Sote-uudistuksessa on huolehdittava siitä, että päihdekuntoutuksen taso ja laatua ei heikennetä sekä päihdekuntoutuksen vaikuttavuutta on systemaattisesti seurattava. Läheisten tulee saada tarvitsemansa hoito ja tuki ilman suurempia viivytyksiä tarpeen mukaan.

Tavoite

Pitää esillä huumeiden käyttäjien että heidän läheistensä tarpeita ja tilanteita siten, että he saavat tarpeen mukaisen hoidon.

Toimenpiteet

- huumeiden käyttäjien ja heidän läheistensä hoidon tarpeen ja tarjonnan mahdollisuuksiin vaikuttaminen
- vaikuttaa siihen, että hoidon tarpeessa oleva saa maksusitoumuksen hoitoon
- Yhteistyö Päihdeasiamiehen kanssa siten, että käyttäjät ja heidän läheisensä saavat tarvitsemansa tuen.
- Tuomme esille kuntien päihdepalveluissa ilmeneviä epäkohtia.
- Olemme mukana aktiivisessa keskustelussa muiden järjestöjen kanssa käyttäjien subjektiivisesta oikeudesta hoitoon.

Arviointi

- julkaistut kannanotot huumeiden käyttäjien ja heidän läheistensä tarpeiden huomioon ottamisesta

9. VIESTINTÄ Tarkoitus

- Yhdistyksen toiminta tulee näkyväksi toiminnan ja viestinnän avulla.
- Viestintä edesauttaa työn sujumista varmistamalla yhdistyksen sisäisen ja yhdistyksessä ulospäin lähtevän tiedon oikean, riittävän ja asiallinen kulun.
- Viestintä on myös tärkeä vaikuttamisen väline.
- Viestinnällä on merkittävä rooli yhdistyksen toiminnan näkyväksi tekemisessä eri rahoittajille.

Tavoite

- yhdistys tunnetaan mahdollisimman laajasti visionsa näköisenä

Yhdistyksen sisäinen ja ulkoinen viestintä kulkevat usein limittäin ja tähtäävät siihen, että mahdollisimman moni apua ja tukea tarvitseva huumeiden käyttäjä, käyttäjän läheinen sekä heidän kanssaan toimiva ammattilainen saa tietoa yhdistyksen tarjoamasta tuesta.

Toimintasuunnitelmassa sisäiseen viestintään luetaan ne viestintätoimet, jotka tapahtuvat yhdistyksen sisäisesti, vapaaehtoistoimintaa tukien ja valmistellen.

Sisäinen viestintä Tarkoitus:

- oikean, asiallisen ja tavoittavan tiedon välittäminen yhdistyksen sisällä
- ehkäisevän ja korjaavan työn materiaalien tuottaminen vapaaehtoistyön tarpeisiin
- tukea viestinnän keinoin uusien vapaaehtoisten rekrytointia, vapaaehtoistoiminnan aktiivisista ja vapaaehtoisten sitoutumista toimintaan

Tavoite

- kaikki toiminnan piirissä saavat oikeat tiedot
- vapaaehtoisilla on käytössään tarvittavat materiaalit
- luoda ymmärrystä siitä, että kaikki ovat viestintävastuullisia, viestintä on yhteistyötä

Toimenpiteet

- intranetin uudistaminen
- ajankohtaistiedotteet neljä kertaa vuodessa
- tiedotteet tärkeistä tapahtumista
- sähköposti- ja puhelinkeskustelut
- vapaaehtoistoiminnan tarvitsemien materiaalien tuottaminen ja jakaminen
- sosiaalinen media ja sen mahdollisuuksien hyödyntäminen

Resurssit

- johto ja tiedottaja
- vapaaehtoistoiminnan vastuhenkilöt ja aluetyöntekijät

- muu henkilöstö
- vapaaehtoiset
- hallitus

Arviointi

- vapaaehtoisilta kerätty arviointi viestinnän toimivuudesta (selkeys, riittävyys, tavoitavuus, oikea-aikaisuus)
- seutualueiden toimintasuunnitelmiin liitetyt viestintäsuunnitelmat
- henkilöstön ja vapaaehtoisten tyytyväisyys toimintaan

Ulkoinen viestintä

Yhdistyksen ulkoinen viestintä on pääosin vaikuttamisviestintää.

Tarkoitus

- tiedottaa yhdistyksen toiminnasta
- rakentaa mielikuvaa yhdistyksestä tekemällä perusviestejä tunnetuiksi
- tuoda esille yhdistyksen päämäärät ja toiminta kannatettavina ja haluttavina
- luoda kuvaa kokemusasiantuntija- ja vapaaehtoisorganisaatiosta
- ottaa kantaa huumehoitojen yhteiskunnalliseen kehittymiseen sekä hoidontarpeen ja -tarjonnan kohtaamiseen

Tavoite

- tunnettu brändi
- yhdistys tunnetaan merkittävänä huumetyön asiantuntijajärjestönä
- huumeiden käyttäjät, käyttäjien läheiset sekä heidän kanssaan toimivat ammattilaiset saavat riittävän tiedon yhdistyksen tarjoamasta tuesta
- auttaa uusien jäsenten ja vapaaehtoisten hankkimisessa
- auttaa uusien yhteistyökumppaneiden hankkimisessa
- pitää yhdistystä, sen tavoitteita ja toimintaa esillä julkisessa mediassa ja ammattilaisten keskuudessa
- tukea viestinnän keinoin yhdistyksessä tehtävää ehkäisevää työtä

Toimenpiteet

- yhdistyksen kotisivujen uudistaminen ja ajantasaisena pitämien
- esitteiden, julkaisujen, messumateriaalien ja PowerPoint-esityksien tuottaminen
- TAITE -lehden julkaisemisen
- Facebook-sivuston ylläpitäminen ja sosiaalisen median mahdollisuuksien hyödyntäminen
- yhdistyksen toiminnan ja tuen esillä pitäminen tapahtumissa ja messuilla
- aktiivinen tiedottaminen yhdistyksen toiminnasta ja kannanotoista
- huumeiden käyttäjien ja heidän läheistensä näkökulmista nousevien asioiden ja ajatus-ten tuominen julkiseen keskusteluun medioissa
- muu mediatyö

Resurssit

- johto, tiedottaja
- hallitus

- muu henkilöstö
- vapaaehtoiset

Arviointi

- kotisivujen kävijämäärän ja avattujen sivujen määrän seuranta sekä kotisivuista saatu palaute
- Facebook -sivuston käytöstä saatu palaute
- valtakunnallisen ja alueellisen mediajulkisuuden määrä ja se, millainen kuva Irti Huumeista ry:stä on annettu medioissa
- miten yhdistyksen mielikuva on kehittynyt ammattilaisten keskuudessa
- miten hyvin onnistuimme pitämään esillä huumeiden käyttäjien ja heidän läheistensä hoidon, avun ja tuen tarvetta sekä edunvalvontaa
- tavoitimme uusia vapaaehtoisia
- millaista yhteistyötä syntyi muiden alan järjestöjen kanssa
- TAITE -lehden saama palaute
- esite- ym. materiaalista saatu palaute
- info- ym. tilaisuuksissa saatu arviointi ja osallistujien määrä
- vanhemmilta ja muilta kasvattajilta saatu palaute
- ehkäisevän päihdetyön toiminnasta saatu palaute
- kannanotoistamme saatu palaute

Kehitettävät viestinnän väylät

Vuoden 2016 aikana jatkamme brändin vahvistamista ja viestintäsuunnitelman jalkauttamista sosiaalisen median tarjoamien viestinnän mahdollisuuksien tarkastelu ja hyödyntäminen.

10. TALOUS JA TOIMINNAN RAHOITUS

10.1 Yhdistyksen perus- ja tukitoimintojen rahoittaminen

Yhdistyksen toiminta perustuu koulutettuihin vapaaehtoisiiin, joita tukevat yhdistyksen palkatut työntekijät. Ilman työntekijöitä ei vapaaehtoistoiminta toimi halutulla tavalla, tehokkaasti, laadukkaasti, koordinoitusti ja motivoitusti.

Raha-automaattiyhdistyksen yleisavustuksella rahoitetaan osa yhdistyksen varsinaisen toiminnan kuluista. Läheis- ja perhetyön keskuksen toiminta on RAY:n kohdennetun toiminta-avustuksen piirissä. Muut kustannuksista katetaan kuntien ja kaupunkien avustuksilla, omalla varainhankinnalla ja lahjoitusvaroilla.

Tavoitteet

Yleisavustuksen määrän tulee kattaa toiminnan strategian mukaiset kulut, jotta avustuksella pystytään kattamaan yhdistyksen perustoiminnot. Sama koskee Läheis- ja perhetyön keskuksen toimintaa kohdistetulla avustuksella.

10.2 Alueiden toiminnan rahoitus

Tarkoitus

Keskustoimisto tukee seutualueita paikallisen rahoituksen hankkimisessa siten, että ne pystyvät toimimaan. Vapaaehtoisten koulutuksen kulut katetaan RAY:ltä haettavasta yleisavustuksesta tai muilta julkisilta tahoilta saatavista varoista. Alueet ja toiminta-alueet ovat aktiivisesti yhteydessä paikallisiin tukijoihin.

Tavoitteet

Keskustoimisto tukee seutualueita kuntien avustusten hakemisessa ja avustusten käytön raportoinnissa. Seutualueet hakevat suunnitelmallisesti kuntien avustuksia vuonna 2016.

- Paikalliset yritykset /yhteisöt tukevat seutualueiden toimintaa ja niissä toteutetaan pitkäjänteistä yritysyhteistyötä.
- Seutualueet hakevat lahjoitusvaroja resurssiensa puitteissa Keskustoimiston avustuksessa hakemusten teossa. Tukea haetaan mm. Lions Clubeilta, Rotareilta ja säätiöiltä.
- Seutualueet tekevät paikallista jäsenhankintaa.

Toimenpiteet

- Seutualue hakee vuodelle 2016 kuntien avustuksia sekä toimii aktiivisesti muiden avustusten ja lahjoitusten hankinnassa.

Resurssit

- talousvastaava, aluekoordinaattorit, aluetyöntekijät ja seutualuevastaavat
- yhdyshenkilöt

Arviointi

- Tarkastellaan kuntien toteutuneita avustuksia ja raportoidaan avustusten käytöstä.
- Tarkastellaan toteutuneita yhteistyösuhteita alueen yritysten ja muiden toimijoiden kanssa.
- Seurataan paikallisen jäsenhankinnan toteutumista.

10.3 Varainhankinta

Varainhankinnan tarkoituksena on kerätä varoja kattamaan niitä toiminnan kustannuksia, joita muu rahoitus ei kata.

Tätä toteutetaan solmimalla yhdistykselle edullisia palvelusopimuksia eri varainhankkijoiden ja vastaavien kanssa, sekä luomalla uusia yritysyhteistyösuhteita että tehostamalla jäsenhankintaa.

Varainhankintaa toteutetaan perustetun IH-Kustannus Oy:n kanssa (Irti Huumeista ry omistaa 100 %), siten että yritysvarainhankinta tapahtuu yhtiön kautta ja muu varainkeräys rahankeräysluvan ehtojen mukaisesti.

Tavoite

- Varsinaisella varainhankinnalla katetaan osa yhdistyksen kuluista.
- Kehitetään varainhankintaa voimassa olevien säännösten ja asetusten puitteissa.
- Yhdistyksellä on yhdessä varainhankkijan kanssa laadittu realistinen varainhankintasuunnitelma käytössä

- Pidämme yllä voimassa olevia yritysysteistyösuhteita ja luomme uusia.

Toimenpiteet

- Uusia sopimuksia tehdään yritysten ja muiden tahojen kanssa ja vanhat sopimukset uusitaan tarvittaessa.
- Valvotaan voimassa olemassa olevien sopimusten toteutumista.
- Varoja haetaan suunnitelmallisesti.

Resurssit

- toiminnanjohtaja
- IH-Kustannus Oy
- henkilöstö
- vapaaehtoiset
- hallitus
- varainhankintayritykset

Arviointi

- Seurataan ja arvioidaan toteutuneet uudet yhteistyösopimukset.
- Seurataan saatujen lahjoitusvarojen määrää ja pidetään lahjoittajarekisteriä.
- Jäsenhankintakampanjan onnistumista seurataan jäsenmäärän kasvun ja jäsenmaksutuottojen toteutumisella.

10.4 Säätiöiltä yms. tahoilta haettavat varat ja lahjoitukset

Tarkoitus

Säätiöiltä ym. tahoilta saatavat varat kohdistetaan sekä yhdistyksen perustoimintoihin että projektiluonteisiin hankkeisiin ja niissä tarvittaviin materiaaleihin.

Tavoite

- Haetaan varoja perustoiminnan, erillishankkeiden, esitteiden ja julkaisujen tuottamiseen.

Toimenpiteet

- Säätiöiltä haetaan varoja esitteiden ja vapaaehtoistyössä tarvittavien julkaisujen tuottamiseen.

Resurssit

- keskustoimisto
- vapaaehtoistyön vastuuhenkilöt
- vapaaehtoiset

Arviointi

- Seurataan saaduilla varoilla toteutetun toiminnan määrää ja laatua.

11. HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

11.1 Hallinto

Yhdistyksessä ylintä päätäntävaltaa käyttävät jäsenet yhdistyksen kevät- ja syysvuosikokouksessa.

Yhdistyksen strategisesta toiminnasta vastaa hallitus ja operatiivisesta toiminnasta vastaa toiminnanjohtaja.

Tavoite

Hallinto tukee organisaation kaikkia osa-alueita.

Resurssit

- hallituksen jäsenet
- toiminnanjohtaja

Toimenpiteet

- säännönmukaiset hallituksen kokoukset ja tarvittavat lisäkokoukset
- vuosikokoukset

Arviointi

- Arvioidaan toiminnan kattavuus ja tavoitteiden saavuttaminen
- asiakkailta ja jäsenistöltä saatu palaute
- työntekijöiden kehityskeskustelut
- itsearviointi

11.2 Henkilöstön rekrytointi

Tavoite

- Henkilöstön toiminta ja asenteet vastaavat sekä yhdistyksen omia arvoja että yhteiskunnan kolmannelle sektorille asettamia tavoitteita.
- Henkilöstö on ammattitaitoista ja sitoutunutta työtehtäviinsä.
- Henkilöstön määrä on riittävä.

Toimenpiteet

- Rekrytointisuunnitelma toteutetaan saadun rahoituksen mukaisesti.
- Henkilöstöä palkattaessa otetaan huomioon yhteiskunnan asettamat haasteet vapaaehtoisjärjestölle sekä yhdistyksen tekemä tukityö.

Arviointi

- Toiminnan toteutumisen ja vuodelle 2016 asetettujen tavoitteiden tarkistaminen tehdään joulukuussa 2016.
- RAY:n esittämä ja myöntämä rahoitus vuodelle 2016 vaikuttaa palkattavan henkilöstön määrään.